

LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES MUNDIALS SÓN INDICADORS DEL GRAU D'UTILITAT DE LES LLENGÜES

Josep Maria Pasqual

Periodista i editor

El català, útil a Europa?

Si partim del concepte d'utilitat de les llengües entès com el poder que tenen les llengües de satisfer necessitats humanes, veiem que, en una fase inicial de la relació social, totes les llengües són útils per als usuaris. Podríem dir que aquesta és una utilitat bàsica, innata i comuna a totes les llengües. Hi ha, però, una utilitat que té a veure amb els usos, més que amb els usuaris, que també és comuna a totes les llengües, però que s'ha de manifestar en cada cas. El pas de l'oralitat a l'escriptura va marcar una frontera entre la utilitat que té a veure amb els usuaris i la utilitat que té a veure amb els usos. I així com la utilitat bàsica és espontània, la utilitat referida als usos està subjecta, primer, a la voluntat de superació de cada comunitat lingüística i, segon, a la superació dels prejudicis exògens. Perquè, al llarg de la història, s'han succeït els intents, per part de determinats poders vinculats a llengües pretesament *superiors*, de negar l'accés a la utilitat de les llengües persuasivament considerades com a *menys* de tot.

EN EL PRESENT, les institucions públiques mundials (en el nostre cas, les que tenen a veure amb la UE) funcionen, de fet, com a autèntics indicadors del grau d'utilitat de les llengües i són les que ofereixen un indicador més fiable alhora que més esbiaixat; perquè, la UE, atès que està formada per estats i no per comunitats lingüístiques, regula la presència de les llengües segons els

JOAN OLLER

critèris jurídics de les legislacions estatals i no segons criteris de competència lingüística. Així, d'acord amb els criteris de la UE, la llengua catalana no és oficial i ni tan sols una llengua de treball, la qual cosa equival, a la pràctica, a la consideració del català com a

llengua sense utilitat efectiva quant als usos comunitaris.

VEIEM QUE en un cas com el de la presència en el màxim nivell de les institucions europees (el Consell, la Comissió, el Parlament, el Tribunal de Justícia, el defensor del poble) la utilitat no depèn del dia a dia dels usuaris, ni depèn de la superació dels nous usos, sinó que depèn dels marcs jurídics estatals o interestatals. És a dir, ja no ens enfrontem a una prova lingüística, sinó política, perquè l'aixeta de les utilitats està controlada per la mà d'un poder amb una llengua dominant i perquè, com diu el lingüista valencià Jesús Tu-

son, "l'estat modern no és amic de la diversitat i manté ben fondeles les arrels de l'esperit jacobí".

EN EL MOMENT PRESENT la UE es regeix, i, certament, en el futur pròxim es regirà, pel sistema lingüístic instaurat pels tractats (el primer d'aquests tractats va ser el constitutiu de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer, del 1951), segons els quals, les llengües oficials de les comunitats són les declarades oficials al si de tots els estats membres. Des d'aleshores, només se n'ha fet l'excepció de l'irlandès, primera llengua oficial d'Irlanda, que no va rebre l'oficialitat plena, en benefici de l'anglès, segona llengua

oficial d'Irlanda i, òbviament, llengua oficial del Regne Unit. El precedent de l'irlandès no presagia un horitzó favorable a un hipotètic reconeixement de l'oficialitat del català, una llengua que, si bé té 10 milions de parlants (l'irlandès, 70.000 parlants a Irlanda i 30.000 a Irlanda del Nord), només és llengua cooficial (amb diverses denominacions pel que fa al nom de la llengua mateixa) en la comunitat lingüística catalana del Regne d'Espanya i, única llengua oficial, a Andorra. Justament la via andorrana podria comportar un hipotètic reconeixement de l'oficialitat del català a la UE: la hipotètica entrada d'Andorra a la Unió, segons sembla, seria la via més directa per accedir al reconeixement oficial pretès del català. Així, com veiem, la utilitat del català en l'àmbit de la UE no depèn tant de la competència lingüística com de la regulació jurídica.

MENTRE LA UE es debat entre un criteri de sostenibilitat que passa per no augmentar més el repertori de llengües oficials i de treball, malgrat la incorporació de nous estats amb llengües oficials diferents a les que estan homologades actualment, i alguns intents febles de protegir les llengües minoritàries per a usos succedanis, de moment, la regulació lingüística comunitària sembla alimentar els prejudicis i guiar-se per una versió lliure de la màxima orwelliana: "Totes les llengües són útils, però unes són més útils que d'altres."

D'acord amb els criteris de la UE, la llengua catalana no és oficial i ni tan sols una llengua de treball

Contra la corrupció, però la dels altres

Jordi Grau
Periodista

Surt Alicia Sánchez-Camacho i dispara: hem de fer una comissió per discutir i resoldre la corrupció a Catalunya. No pot ser! De cap de les maneres! I Ciutadanos s'hi apunta tot seguit i encara amb més vehemència: tot Catalunya plena de corruptes, menys nosaltres, només

faltaria. Caram, per no dir alguna cosa més gruixuda. Perquè es veu que Ciutadanos no està ben al cas de presentar alguns dels seus comptes a la sindicatura, diuen, i el PP, ai, si el PP parlés de corrupció i hagués actuat com calia actuar amb el cas Naseiro i tots i cadascun dels altres casos que hi ha hagut i l'han afectat o han afectat gent seva. Però em fa l'efecte que no, que la gent que sortia al cas

Naseiro, menys en Naseiro, van continuar, fins i tot el joveníssim Zaplana que després va fer carrera política abans d'anar a treballar per mèrits propis a Telefónica, com l'Urdangarín abans de ser esborrat de tot arreu menys del cor de la infanta Cristina. I no em facin repetir casos com el de Fabra o el de l'expresident balear Matas, o el Gurtel, o el cas Bárcenas, que diuen que és una cosa privada d'un

senyor. D'un senyor que va ser tresorer del PP i que d'alguna manera devia fer el calés que ara diuen que li han trobat. Si Alicia Sánchez-Camacho, a qui conec i aprecio, parlés seriosament d'anar al fons de la corrupció, diria que té tota la raó. Però com que veig que és un tema de politiqueria per anar contra Convergència després que el propi cas Treball anés contra Unió, doncs, penso que cal una

mica de morro per sortir a presentar-se com la representant de la ciutadania contra la corrupció. Jo també penso que n'hi ha massa, de casos, i poca claredat a l'hora de resoldre'ls, però crec que dit això també en tenen la culpa, pel que sigui, els responsables de la justícia d'aquest país. Diuen que és lenta, però que quan es posa en marxa no la para ningú, però massa vegades hem vist que és més

cega del que ens pensàvem i que beneficia clarament qui té els diners, que en definitiva és qui té el poder. Per tant, si es detecten casos de corrupció, que tothom compleixi la seva obligació, si hi ha proves que hi hagi detencions, imputacions, judicis i condemnes. Però per a tothom, començant per la gent a qui li troben 22 milions que no pot justificar amb el fet d'haver treballat molt. Som-hi?